

PQ 1979

Pražské quadriennale '79

PQ 75, které se zpočátku rodilo tak těžce a mělo vzhledem k řadě objektivních potíží téměř na kahánku, skončilo nakonec úspěšně, a tím se jednání o uspořádání čtvrtého ročníku PQ poněkud usnadnilo. Vycházelo se z velmi důkladné analýzy a hodnocení předchozích ročníků. Musely se shromáždit přesvědčivé argumenty výstavu podporující, neboť spořivým a váhajícím nadřizným se akce jevila ideově příliš volná a ideologicky obtížněji ovlivnitelná, a proto nebezpečná, a navíc finančně náročná a nevýnosná.

Pro mezinárodní expozice byl opět navržen Bruselský pavilon, tehdy ovšem již ve značně zchátralém stavu. V jeho prostorách musely být soustředěny všechny sekce PQ, protože pronájem dalších výstavních prostor nebyl z ekonomických i organizačních důvodů možný. Výjimkou byla Valdštejská jízdárna určená pro čs. expozici a propůjčená Národní galerií za výhodných podmínek. Pro nesoutěžní sekci scénografických škol byl získán i uvolněný zahradní pavilon, zvaný pergola, umístěný v blízkosti Bruselského pavilonu v areálu PKOJF.

Zahájení PQ 79 bylo plánováno na 6. června 79 a navazovalo tak opět na kongres ITI, který se konal ve dnech 30. 5. – 5. 6. 79 v Sofii.

Československá expozice, které byl vyhrazen samostatný prostor ve Valdštejské jízdárně, zahajovala již 1. června 79, aby tak bezprostředně navázala na právě skončený hudební festival Pražské jaro. Záměrem MK ČSR totiž bylo předvést domácí i zahraniční kulturní veřejnosti nepřetržitou šňůru různých kulturních aktivit – od hudebního festivalu Pražské jaro, přes Pražské quadriennale, Mezinárodní televizní festival (v jehož rámci byl jeden den věnován také otázkám televizní scénografie), až po festival čs. loutkového divadla, který svými představeními vhodně doplnil a vlastně korunoval tematickou sekci PQ.

Ve smyslu všech těchto ujednání a požadavků zpracoval přípravný tým PQ základní koncepci, časový harmonogram a rozpočet a předložil je začátkem roku 1977 ministerstvu kultury. Držel se přitom již osvědčeného schématu a rozčlenil výstavu opět do čtyř sekcí:

Scénická a kostýmní tvorba

byla opět hlavní mezinárodní soutěžní sekci. Byla rozdělena do expozic jednotlivých států řazených ve výstavním prostoru dle čs. abecedy s výměrou plochy přihlížející jednak k významu

státu, k vyspělosti jeho divadelní kultury, požadavkům národního komisaře a možnostem pořadatele. Náplň jednotlivých expozic byla opět ponechána na vůli vystavujícího státu. Podmínkou bylo, aby vystavována díla byla realizovaná v uplynulých pěti letech. Výstavní plocha – bez ohledu na její velikost – byla poskytována, stejně jako u předchozích ročníků, zdarma.

Československá scénická a kostýmní tvorba

Tato sekce měla charakter celostátní přehlídky a jejím cílem bylo ukázat současný stav české a slovenské scénografie. Návrhy procházely posouzením výběrové komise: kritériem byla výtvarná hodnota návrhu a jeho funkčnost ve vztahu k divadelnímu textu. Československá expozice byla sice vyňata z mezinárodní soutěže, ale vystavené práce posuzovala mezinárodní porota, která navrhovala jejich ocenění.

Tematická sekce

měla být původně věnována scénografii operního díla Leoše Janáčka. Jeho osobnost a tvorba byly zařazeny mezi významná výročí v roce 1978, a tak se naskýtalá příležitost na toto jubileum navázat, upozornit na Janáčkův operní odkaz a podpořit zájem o jeho tvorbu vůbec.

Po seriózním průzkumu v zahraničí se však ukázalo, že Janáčkovu operní dílo na světových scénách dosud zcela nezdolácnělo a v repertoáru předních světových operních scén není zatím dostatečně zastoupeno. Navíc v řadě případů jsou tvůrci inscenací českoslovenští režiséři a jevištní výtvarníci, a tak by se tematická sekce stala více méně sekci československou. Proto byla tato idea opuštěna.

Jakmile však vešlo ve známost, že UNESCO vyhlásilo rok 1979 „Mezinárodním rokem dítěte“ a že se v témže roce chystá velká oslava 50tého výročí založení Mezinárodní unie loutkářů (UNIMA), bylo o obsahu tematické sekce rozhodnuto: bude věnována scénografii loutkových di-

Městské divadlo Théâtre Municipal – Liège autorů Jean-Maria Falconniera a Paul Jacquese – Belgická expozice divadelní architektury vyznamenaná zlatou medailí PQ 79

86_Pražské quadriennale '79

vadel. Loutkáři se dosud PQ nezúčastňovali, přitom loutkářská tradice byla a je v Československu veliká. Také velký počet národních středisek UNIMA a jejich intenzivní činnost svědčily o rozšíření a oblibě tohoto divadelního žánru ve světě.

Vzhledem k rozpočtovým limitům a prostorovým možnostem však musela tematická sekce, tj. loutkářská scénografie, tvořit součást každé národní expozice a ukázat tak národní divadelní kulturu jako celek. Tato podmínka sice znamenala určité omezení rozsahu národních scénografických i kostýmních návrhů, na druhé straně ale přispěla k uváženíjšímu a hodnotnějšímu výběru jednotlivých exponátů a celkové koncepci národní reprezentace prospěla.

Do Bruselského pavilonu se ještě musela vtěsnat **sekce divadelní architektury**.

Sekce scénografických škol

zůstala jako velmi žádaná zachována a poskytla opětovně vynikající příležitost ke konfrontaci výukových metod a procesů jednotlivých škol, ateliérů či odborných učilišť. Nalezl se pro ni samostatný výstavní prostor v zahradním pavilonu, který jí velmi prospěl. Dostatek místa umožnil totiž nápadité instalace a originální prezentace studentských prací. Tato sekce zůstala nesoutěžní.

Návrh byl v této podobě vedením MK ČSR schválen a pozvání rozeslána již osvědčeným způsobem, tj. prostřednictvím FMZV přes zastupitelské úřady. Informace o PQ obdržela i národní střediska ITI a OISTT. Pražské quadriennale se dokonce stalo v řadě případů součástí prováděcích plánů ke kulturním dohodám a sloužilo k nabídkám výměnných studijních návštěv zahraničních odborníků v Praze.

Problémy ovšem nastaly při prosazování rozpočtu. A zavinilo to počasí. Na přelomu let 1978 a 1979 totiž došlo k prudké změně počasí a náhlému poklesu teplot až o 30 stupňů C°. Silné mrazy a vichřice zasadily již tak pokulhávajícímu čs. hospodářství těžkou ránu. Nastaly velké potíže v zásobování palivy a energií. Byly vyhlášeny uhelné prázdniny, posunut začátek vyučování a pracovní doby ve školách a úřadech. Na jaře pak byl zaveden letní čas. Tento neočekávaný výkyv počasí vedl k zavádění různých úsporných opatření. Již jednou přidělené finanční prostředky byly revidovány, rozpočty snižovány ve všech sférách národního hospodářství, natož v kultuře.

Odhad finančních nákladů na realizaci PQ 79 byl ovšem vypracován dávno předtím, než k výše uvedené přírodní kalamitě došlo. Po velkých kláních, debatách a závazcích k maximální šetrnosti se nakonec finanční požadavky na PQ 79 ustálily na pěti milionech korun.

Příprava instalace

Místem pořádání PQ zůstal Bruselský pavilon. Realizace výstavy byla opět svěřena Výstavnictví n. p., které už mělo zkušenosti z předchozího ročníku, mělo poměrně slušně vybavený fond a získávalo jakési monopolní postavení mezi podniky, které bylo možno oslovit.

Vzhledem k neustávajícím diskusím o výši rozpočtu bylo nutno počítat s co nejjednodušším a nejúspornějším vybavením výstavních prostor. Použilo se jednoduchých panelů zapůjčených z fundusu Výstavnictví, další instalační prvky zapůjčily jiné instituce či organizace (např. obchodní domy Prior figuríny, galerie sokly pod makety, praktikáblý pražská divadla).

Předpokládalo se, že kromě Bruselského pavilonu bude rovněž využito výstavního prostoru ve Valdštejnské jízdárně, v níž by byla umístěna čs. expozice. Pro výstavu scénografických škol byl získán v areálu PKOJF již zmíněný zahradní pavilon a studentské práce tak nebyly separovány od ostatních výstavních sekcí PQ. Dostatečně velký samostatný výstavní prostor studentským expozicím velmi prospěl.

Starosti ale působil špatný stav Bruselského pavilonu, který nebyl dlouhodobě vedením PKOJF udržován a opravován. Budova ztratila gloriolu slavného výstavního pavilonu světové výstavy EXPO 58 a byla deklasována na prostory pro výstavy drobného domácího zvířectva, exotického ptactva aj. Tím samozřejmě utrpěly jak interiéry, tak i vlastní stavba. Spáry mezi jednotlivými segmenty se rozestupovaly čím dál víc, do výstavních prostor nejen zatékalo, ale přímo přelilo. Jestli při PQ 75 bylo nutno umístit občas v některé části výstavního prostoru kbelíky, byla situace o čtyři roky podstatně horší. Déšť sice nabízel lákovou možnost rozmístit ve výstavních sálech vedle kbelíků i řadu barevných deštníků, které by svou malebností jistě zajímavě a nově pojednaly výstavní prostor, ovšem na úkor vlastní výstavy. Dokonce by déšť přinesl i akustické obohacení, pravidelným odkapáváním by totiž připomínal deštný prales případně by vyvolával poněkud méně romantickou představu netěsnícího kohoutku v kuchyni či koupelně. Oprava byla nezbytná. A tak nakonec bylo třeba povolát skupinu horolezců (nikdo jiný by se totiž na sice hladké, leč nepřiliš spolehlivé skleněné stěny nevyšplhal a neudržel se tam), kteří alespoň ty nejkřiklavější díry zalepili, a doufat, že počasí bude milosrdné a během PQ pršet nebude. Samozřejmě, že tato skutečnost znamenala neplánované zvýšení finančních výdajů. Sjezdový palác tehdy nebylo možno jako náhradní řešení použít, probíhala v něm totiž rozsáhlá rekonstrukce. A když už byla řeč o počasí, stojí zato připomenout, že tehdy v době instalačních prací nejen nepršelo, ale naopak panovala v Praze téměř tropická vedra a způsobila situace, na které instalátoři i organizační tým dodnes vzpomínají jako na první reality-show v Praze. Bruselský pavilon byl totiž architektonicky sice velmi zajímavý, ale některé důležité technické vymoženosti mu chyběly – např. vzduchotechnika. A tak se v době instalace v poledních hodinách z pavilonu vypotácely upoceně, velmi spoře oděné postavy v trenýrkách, spodkách, plavkách či jakémsi improvizovaném plážovém oděvu a prchaly do stínu stromů a keřů, budíce tak zvědavost, někdy i lehké pohoršení návštěvníků Parku.

Poněvadž v tehdejších dobách prováděli instalace exponátů sami umělci (důvodem byl stejný refrén „nedostatek peněz“) často zvučných jmen, mohli jsme mít při pohotovější reakci na tuto situaci zajímavou sbírku fotografií kuriózních svrchních, ale především spodních „oblečků“ řady mezinárodních scénografických celebrit.

Spediční služby

Speditérské služby v předchozích ročnících PQ sice zajišťovala firma Čechofracht, v podstatě tehdy jediná svého druhu, ale celou řadu administrativních úkonů nechávala na bedrech sekretariátu PQ. Po předchozích zkušenostech byla sice opět tato firma pověřena službami pro PQ, ovšem v daleko větším rozsahu, s většími pravomocemi i odpovědností, neboť tentokrát převzala všechny úkoly s touto službou související. Zástupci Čechofrachtu byli v přímém kontaktu s národními komisaři vystavujících zemí a většinou z nich zajišťovali transport exponátů až do areálu PKOJF, jejich celní odbavení, zabalení i zpětnou dopravu, a inkasovali bez prostřednictví PQ úhradu za tyto služby.

Byla to pro organizátory velká pomoc; stačily problémy s těmi zeměmi, které této nabízené službě nevyužily, exponáty posílaly jako diplomatické zavazadlo, nebo je komisaři přiváželi osobně jako spoluzavazadla nebo je posílali poštou na adresu Divadelního ústavu s destinací do Celetné ulice. Jaké komplikace to tehdy působilo s proclíváním a lokálním transportem, si lze jen těžko představit.

Pozvání

Dosavadní způsob zvaní se sice osvědčil, ale vzhledem k různým schvalovacím průtahům a objektivním komplikacím odešla pozvání do zahraničí opět se zpožděním.

88_Pražské quadriennale '79

S napětím se proto očekávala reakce pozvaných zemí a jejich přihlášky. Naštěstí však už PQ získávalo v kulturním světě stále větší renomé. Zájem o účast se skutečně projevil, i když přihlášky přicházely časově poněkud liknavěji a se zpožděním.

Patrně k tomu přispělo i působení a vliv Amnesty International, který koncem sedmdesátých let ve světě značně zesílil. Amnesty soustředila mimo jiné svou pozornost na tehdejší celkovou společenskou a politickou situaci v ČSSR, upozorňovala na zadržení a věznění Václava Havla i dalších disidentů, na neochabující normalizační opatření, na omezování umělecké a tvůrčí svobody. To bylo také příčinou váhání některých zemí, zda mají pozvání k účasti na PQ vůbec přijmout.

Po udělení švédské kulturní ceny „Monismanien“ Chartě 77 byla ve Stockholmu koncem roku 1978 založena Nadace Charty 77, jež začala fungovat počátkem roku 1979 a úspěšně působila informačními prostředky nejen na švédskou, ale na celou mezinárodní kulturní veřejnost. Svou účast na PQ 79 právě tehdy odrekli švédští umělci. Připomínáme v této souvislosti také velkou diskusi o účasti, vedenou na francouzském ministerstvu kultury, které zpočátku s přihláškou na PQ 79 značně váhalo. Teprve po intenzivním naléhání svých vlastních divadelníků oficiální přihlášku podalo. Některé země, jako např. Kuba, Řecko – svou účast odvolaly, nikoliv však z politických, ale z finančních důvodů.

Dvě země – Švýcarsko a USA – vystavovaly v sekci jevištního výtvarnictví mimo soutěž; Švýcarsko prezentovalo vynikající soubor díla Adolpha Appii, USA připravilo svou kolekci jako historický přehled scénografie v USA ve dvacátém století.

Přesto ale počet zúčastněných zemí stále rostl, PQ 79 se zúčastnilo již 29 zemí.

Doprovodné akce

V rámci výstavy opět proběhl „malý“ kongres OISTT a mezinárodní sympozium věnované vzájemným vlivům současného výtvarného umění a scénografie. O návštěvu výstavy i účast na sympoziu byl v zahraničí stoupající zájem, a to i ze zemí, s nimiž Československo diplomatické zastoupení nemělo. V mezinárodních nevládních organizacích, které spolupřádaly některé doprovodné akce, totiž byli odborníci a umělci i ze zemí, které byly v ČSSR tzv. na indexu, jako např. Izrael, nebo považované za sporné, jako např. Nigérie, Jižní Korea, Jihoafrická republika. Bylo zapotřebí vynaložit mnoho energie a vynalézavosti na intervence a doporučení vstupních víz osobám z těchto zemí, aby se mohly zúčastnit různých zasedání ve vrcholných orgánech mezinárodních organizací zasedajících v rámci PQ 79. Někdy ani nešlo o zemi původu, ale o uznání cestovního průkazu, kterým se např. prokazoval člen belgické delegace Arsène Joukovsky. Pasové kontrole na ruzyňském letišti totiž předložil Nansenův pas. S takovým dokumentem si pracovníci pasové kontroly moc rady nevěděli, pravděpodobně se s ním setkali poprvé, a tak Joukovského odmítali do ČSSR vpustit. Marně je Joukovsky ujišťoval, že jde o platný, mezinárodně uznávaný dokument. Teprve po několika intervencích se ho podařilo přes pasovou kontrolu převést. Poučení

Poznámka: Nansen Fridtjof (*10. 10. 1861 – †13. 5. 1930), norský polární badatel, oceánograf a politik. Po první světové válce organizoval řadu humanitárních akcí (výměnu zajatců mezi Německem a sovětským Ruskem), organizoval pomoc hladovějícím v Rusku, staral se o propuštění válečných zajatců. Od roku 1921 byl vrchním komisařem Společnosti národů pro uprchlíky, v roce 1931 založil v jejím rámci Nansenův mezinárodní úřad pro uprchlíky se sídlem v Ženevě. V roce 1922 mu byla za tuto činnost udělena Nobelova cena.

Nansenův pas, mezinárodní osobní průkaz pojmenovaný podle F. Nansena, vystavovaný na základě mezinárodní dohody z roku 1928 uprchlíkům, zejména z řad protirevoluční ruské emigrace. Majitelé Nansenova pasu nebyli považováni za bezdomovce, ale měli výhodnější postavení cizince. Celá tato akce – včetně vystavování Nansenova pasu – byla údajně nepřátelsky zaměřena proti Sovětskému svazu; politickým uprchlíkům z fašistických států domáhajícím se ve třicátých letech vydání Nansenova pasu bylo málokdy vyhověno. Nositeli tohoto typu mezinárodně platného osobního dokumentu byli především migranti ze sovětského Ruska.

Pohled do belgické expozice v Bruselském pavilonu

Pohled do expozice Velké Británie, laureáta Zlaté trigy PQ 79

Pohled do expozice NDR s objekty Horsta Sagerta, vyznamenaného zlatou medailí PQ 79

Arsène Joukovsky, člen belgické delegace

z takových případů vedlo v budoucnu k tomu, že sekretariát PQ – pokud se jména delegátů, státní příslušnost a čísla pasů dozvěděl v předstihu – musel zvláštním dopisem adresovaným konzulárnímu odboru FMZV tyto okolnosti sdělit, za delegáty se zaručit a požádat o poskytnutí vstupních víz. Byla to sice procesně zdoluhavá administrativní cesta, ale většinou úspěšná a zahraničními delegáty pozitivně hodnocená.

(Po pobytu v Praze na PQ měl A. Joukovsky odjet na zasedání komise divadelní architektury OISTT do Moskvy. Těšil se, že poprvé uvidí zemi, z níž pocházela jeho rodina. Hovořil velmi dobře rusky a netušil, že mu tato znalost může v očích sovětských orgánů spíše uškodit, než prospět. Ruští architekti a scénografové si Joukovského velmi vážili a stáli o jeho přítomnost na uvedeném zasedání. Na základě uvedených českých zkušeností začali ruští členové OISTT připravovat ve velkém časovém předstihu jeho přijetí a díky prozíravému a diplomatickému jednání předsedy sovětského centra OISTT A. Vasiljeva se nakonec návštěva Moskvy A. Joukovskému podařila.)

Při přípravách čtvrtého ročníku – kdy se zdálo, že přece jen dochází k určitému posunu v čs. kulturní politice a orientaci a že čs. autority začínají ve vztazích se zahraničím zaujímat poněkud liberálnější postoje – začaly se množit dotazy některých divadelních institucí a organizací zemí, s nimiž Československo diplomatické styky nemělo nebo byly tyto styky zmrazené (Izrael, Jižní Korea, Jihoafrická republika a některé další africké země) na možnost přihlásit se k účasti na PQ výstavě. Opakovala se podobná argumentace jako při PQ 75: V Praze je přece sídlo generálního sekretariátu Mezinárodní organizace scénografů – OISTT a členy této organizace jsou i národní střediska zemí, s nimiž ČSSR oficiální diplomatické styky neudrzuje. Přitom jejich reprezentanti přece na kongresy, sympozia, semináře do Prahy zájždějí; tak proč by jejich umělci nemohli na PQ vystavovat. Jedinou odpovědí a zdůvodněním bylo opětovné konstatování, že PQ je akcí ministerstva kultury, které si vyhrazuje právo zvát země podle principů své kulturní politiky. A tak se Izrael, Jižní Korea, Jihoafrická republika, Nigérie aj. výstavní účasti na PQ 79 nedočkaly.

Teprve listopad 1989 tuto „tradici“ zrušil a teprve PQ 91 se „odmítané“ země konečně mohly zúčastnit.

Propagace

Poprvé v historii PQ se Výbor PQ začal zabývat naléhavostí účinné a intenzivní propagace PQ a jmenoval za tím účelem propagační komisi, v níž zasedli zástupci FMZV, MK, PQ a Svazu čs. novinářů. Úkolem bylo především informovat o akci nápaditým způsobem jak čs. veřejnost, tak i zahraničí a poskytnout všechna potřebná data, termíny, informace o programu a doprovodných akcích. Díky intenzivní práci propagační komise byla uzavřena dohoda s Čs. televizí, která se zavazovala připravit zvláštní pořad věnovaný PQ 79. Dále měla využít přítomnosti význam-

Pražské quadriennale '79_91

Varianta plakátu PQ 79 s motivem loutky

Plakát PQ 79

QUADRIENNALE DE PRAGUE DE DÉCORS ET D'ARCHITECTURE THÉÂTRAUX
PRAGUE QUADRENNIAL OF THEATRE DESIGN AND ARCHITECTURE

PQ 79

110 01 PRAHA 1,
CELETNÁ 17
TEL. 611 75

Varianty loga PQ 79

92_Pražské quadriennale '79

ných uměleckých osobností a připravit s nimi rozhovory. Zahraničním televizním společenstvem měla na požádání formou krátkodobé akreditace zprostředkovat, případně umožnit, natáčení výstavy, jejího zahájení, udílení cen a všech významnějších akcí, které PQ provázely. Nejzajímavějším závazkem ČT bylo uspořádat během televizního festivalu, který probíhal souběžně s PQ, seminář na téma „Výtvarná stránka inscenací původních televizních her“. O toto téma projevovali totiž eminentní zájem divadelní odborníci z Francie, Anglie, NDR, NSR, Maďarska, Polska a samozřejmě z ČSSR. (Seminář se uskutečnil, ale nezůstal z něj žádný zápis či zpráva. Zahraniční účastníci seminář velmi chválili, ale zároveň vyslovili politování, že na tak závažné a zajímavé téma byl rezervován jen jeden půlden.)

Další oslovenou institucí byl Čs. rozhlas, s nímž bylo dohodnuto, že se bude PQ věnovat i Interprogram, zahraniční vysílání a vysílání pro krajany.

Čs. film se zavázal natočit několik šotů pro filmový týdeník ze zahájení PQ.

Ministerstvo školství doporučilo návštěvu PQ 79 všem odborným školám divadelního, výtvarného i hudebního zaměření a též Lidovým školám umění. Interním oběžníkem upozornilo na tuto významnou akci všechny školy 2. stupně, gymnázia a odborné školy a doporučilo návštěvu výstavy.

Ústav pro kulturně výchovnou činnost zajistil propagaci PQ mezi divadelními ochotníky včetně loutkářů. Svaz českých divadelních ochotníků uskutečnil výstavku scénografických prací ochotnických souborů v budově Městské knihovny.

Čedok se zavázal uveřejnit ve svém Bulletinu pro pobočky Čedoku v zahraničí (tehdy v 16ti zemích) článek o PQ 79 ve čtyřjazyčné verzi. Do svých programových nabídek Pražského kulturního léta a do okružních zájezdů Prahou zařadil také návštěvu PQ.

K podobnému závazku se připojila i Rekrea a Ústřední rada odborů.

Taková masová propagace PQ se odehrála vůbec poprvé a skutečně podstatně zvedla návštěvnost.

Setkání se členy diplomatického sboru.

Místem pro setkání se členy diplomatického sboru bylo tentokrát zvoleno Smetanovo divadlo, které prošlo v předchozích letech velkou rekonstrukcí a modernizací a jehož provoz byl obnoven 1. dubna 1973. Schůzka s diplomaty o PQ 79 se konala 12. února 79 a byla spojená s prohlídkou jeviště i scény Smetanova divadla a jejího technického vybavení. Kromě toho byla ve foyer vystavena velká maketa rekonstrukce historické budovy Národního divadla, jehož slavnostní otevření se chystalo na rok 1983. Členové diplomatického sboru byli uvítáni správním ředitelem ND ing. Bergrem, který hosty stručně seznámil s historií Smetanova divadla, jeho repertoárem i provozem, provedl je hledištěm a přilehlými prostory. Vysvětlil rovněž probíhající modernizaci a rekonstrukci historické budovy Národního divadla a předal je poté do rukou divadelních techniků, kteří jim předvedli technické jevištní novinky. Hosté pak byli usazeni do parteru, aby shlédli filmové záběry z PQ 75 a vyslechli podrobnější informace o nadcházejícím ročníku PQ.

Ač účast titulářů a jejich doprovodu (podle regulí byl totiž pozván celý pražský diplomatický sbor) byla téměř stoprocentní – ve velkém hledišti Smetanova divadla to byla jen zanedbatelná hrstka publika. Promítací plátno – největší, jaké se podařilo sehnat – bylo připevněné na opoňe a vypadalo tam jako filigránský kapesníček. Promítaný obraz byl proto dost nejasný, zvuk málo slyšitelný a celkový dojem z promítaného dokumentu tedy nevalný. Projev generální komisařky dr. Evy Soukupové pronášený z předscény do velkého prostoru málo zaplněného hlediště působil příliš „komorně“ a tak nakonec hlavní těžiště informací o PQ spočívalo v osobních

rozhovorech, probíhajících ve foyer divadla při podání malého pohoštění. Bylo to velké poučení pro výběr místa k pořádání podobných akcí v příštích ročnících PQ.

Katalog

Vzhledem ke stupňujícím se tlakům na snižování nákladů muselo se upustit od jeho tištěné podoby. Text byl tentokrát psán na stroji, bez možností výraznější grafické úpravy. Trojjazyčná verze v jednom svazku, jak tomu bylo doposud, se zdála rozsahem předimenzovaná, příliš náročná na spotřebu papíru, výrobně neekonomická. Katalog byl pro kupující zbytečně velký, těžký a drahý, špatně se s ním manipulovalo – jedním slovem – nepraktický, neforemný. Vyhrál proto návrh vydat jednotlivé jazykové verze samostatně.

Z roku 1979 tedy máme tři katalogy jako samostatné svazky v češtině, francouzštině a angličtině. Čs. expozice měla navíc ještě svůj samostatný katalog v češtině. Každý svazek byl vydán v jiném nákladu.

Obrazová příloha, kterou tvořily jen černobílé reprodukce nevalné kvality, musela být zařazena až na konec katalogu. Barevné reprodukce pro svou nákladnost nepřicházely v úvahu.

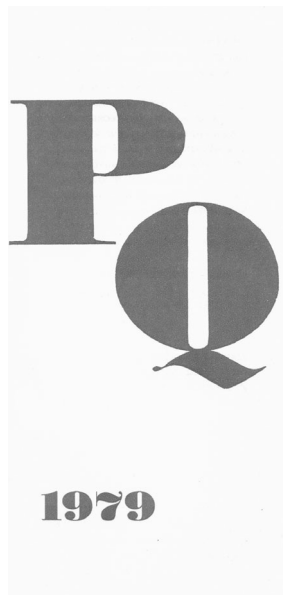
V žádném verzi katalogu není uveden jeho odpovědný redaktor. Neslouží ani jako zcela spolehlivý dokument, je totiž nekompletní. Do redakční uzávěrky 10 zemí nezaslalo požadované podkladové materiály. V soupisu vystavujících zemí jsou sice uvedeny, ale informace o vystavovateli a jejich exponátech chybějí.

Tiskové konference

Ve spolupráci se Svazem českých novinářů, jak vyžadoval tehdejší předpis, byla uspořádána 28. února 1979 první tisková konference o PQ 79 ve Filmovém klubu na Národní třídě. Promluvil na ní místopředseda Výboru PQ 79 a ředitel odboru umění MK ČSR dr. Miloslav Kaizr, potom generální komisařka dr. Eva Soukupová. Přítomni byli zástupci 28 deníků a časopisů, kteří obdrželi skromný informační materiál a PQ letáky. Podobnou tiskovou konferenci pro slovenské novináře uspořádal Divadelný ústav v Bratislavě dne 13. března 79 za účasti E. Soukupové, která podala potřebné informace a zodpověděla dotazy slovenských kolegů.

10. dubna pak byla uspořádána tisková konference pro zahraniční novináře akreditované v ČSSR, a to ve velkém sále Klubu školství a kultury ROH, Na Příkopě 20. Zájem o ni byl veliký, zúčastnilo se jí 24 zástupců různých zahraničních časopisů i médií. A pozitivní výsledek se dostavil. Připravené informační materiály věnované PQ se skutečně objevily v mnoha zahraničních časopisech. Několik zahraničních televizních společností požádalo o dočasnou akreditaci a povolení natáčet zahájení PQ.

Výborem PQ poprvé jmenována a ustavena čtyřčlenná propagační komise vydala v období od dubna do června 79 tři čísla Informačních bulletinů pro čs. tisk, masmédiu a odbornou veřejnost s podrobnějšími údaji o domácí i zahraniční účasti, vernisá-

Leták PQ 79

94_Pražské quadriennale '79

ži, udílení cen, celkovém programu PQ, o doprovodných akcích, významných osobnostech a hostech, aj. Bulletin sice nebyly opticky příliš vzhledné, šlo jen o rozmnožený strojopis, ale svůj propagační účel splnily.

Před vernisáží čs. expozice ve Valdštejnské jízdárně proběhla tamtéž dne 1. června 79 tisková beseda spojená s prohlídkou výstavy.

Před vernisáží mezinárodní části PQ dne 6. června byla uspořádána tisková konference přímo v Bruselském pavilonu s následnou prohlídkou expozic a možností setkání se zahraničními umělci, vystavovateli, komisaři apod.

Mezinárodní porota PQ 79

byla opět jedenáctičlenná. (Její složení je uvedeno na str. 102)

Svou práci zahájila již 4. června 79 posuzováním prací českých a slovenských výtvarníků, do večera 7. června musela dokončit hodnocení celé soutěžní části PQ a připravit protokol tak, aby mohly být ceny uděleny podle PQ harmonogramu. Její členové museli pracovat dlouho do noci a prakticky neměli možnost zúčastňovat se večerních představení ani doprovodných programů. Proto doporučovali napříště přidat porotě alespoň jeden den navíc.

Zahájení PQ 79

probíhalo ve dvou fázích: 1. června 1979 byla v 11 hod. dopoledne zahájena expozice českých a slovenských scénografií ve Valdštejnské jízdárně. Po fanfárách se ujal slova O. Holan, náměstek ministra kultury, dále promluvil předseda scénografické sekce Svazu čs. dramatických umělců Vladimír Šrámek, poté Iva Mojžíšová, zástupkyně komisaře československé expozice a za čs. loutkářské výtvarníky Václav Kábrt. V krátké kulturní vložce vystoupilo Smetanovo kvarteto.

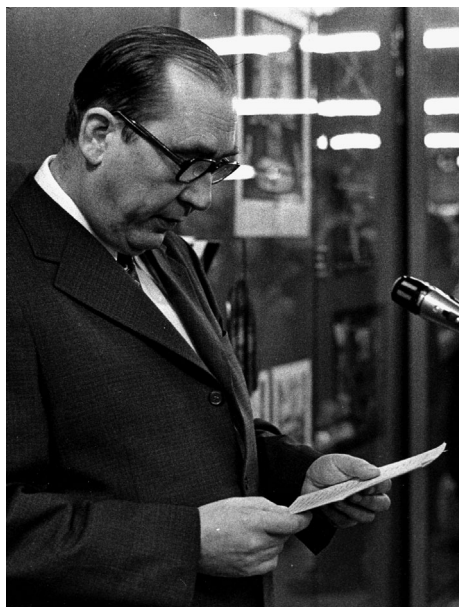
Je třeba kriticky konstatovat, že nekázeň výběrových komisí, české i slovenské, způsobila, že namísto původně vybraných 36 výtvarníků vystavovalo nakonec 81 scénografií a 14 loutkářských výtvarníků. Výstavní prostor byl přeplněn a v množství vystavených exponátů zanikly i ty, které ve světové konfrontaci snesly i ta nejvyšší měřítka. Ve snaze překonat jistou uniformitu čs. expozice z PQ 75 byla výstava 79 přeplněna množstvím trojrozměrných exponátů (maket, kostýmů a loutek). Při této příležitosti je třeba připomenout kritický výrok tehdejšího ministra kultury Klusáka na adresu čs. expozice, především loutek. Zdály se mu nehezke, dokonce ošklivé, působící spíš depresivně než příjemně. S tím se ovšem už nedalo nic dělat, ale bylo to posléze důvodem k důkladné analýze čs. prezentace na PQ 79 a přispělo k závěrečnému rozhodnutí uspořádat napříště v mezidobí jednotlivých ročníků PQ výstavu čs. scénografie formou Salonu. Z něho by se pak vybíraly exponáty na PQ.

(To byl v roce 1981 skutečný podnět k uspořádání II. celostátní přehlídky čs. scénografie „Opava 81“ s poněkud nesrozumitelným podnázvem „Vztah scénografické inscenační tvorby k národní klasice i současné čs. dramatické“.)

Mezinárodní výstava byla slavnostně zahájena 6. června 79 v 15,00 hod. ve foyer Bruselského pavilonu. Po slavnostních fanfárách následoval projev ministra kultury dr. Milana Klusáka. Po něm promluvil předseda OISTT Helmut Grosser, zdravotní přednesla čestná předsedkyně ITI Rosamond Gilderová. Výstavu za zahájenou prohlásila generální komisařka PQ dr. Eva Soukupová.

Výtvarná úprava vstupu do Valdštejnské jízdárny na čs. expozici PQ 79

O. Holan, náměstek ministra kultury zahajuje čs. expozici PQ 79 ve Valdštejnské jízdárně

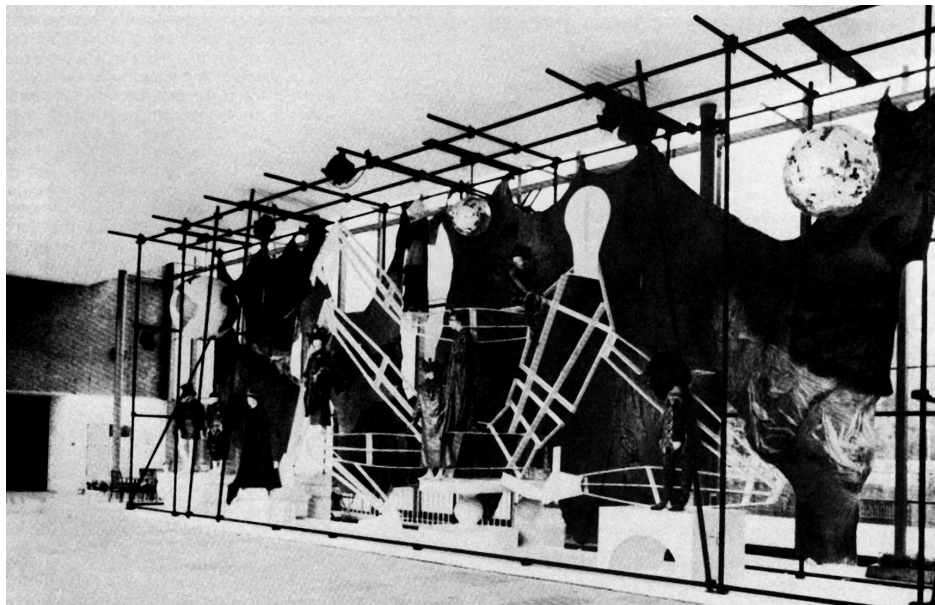

Eva Soukupová při zahájení čs. expozice PQ 79 ve Valdštejnské jízdárně

96_Pražské quadriennale '79

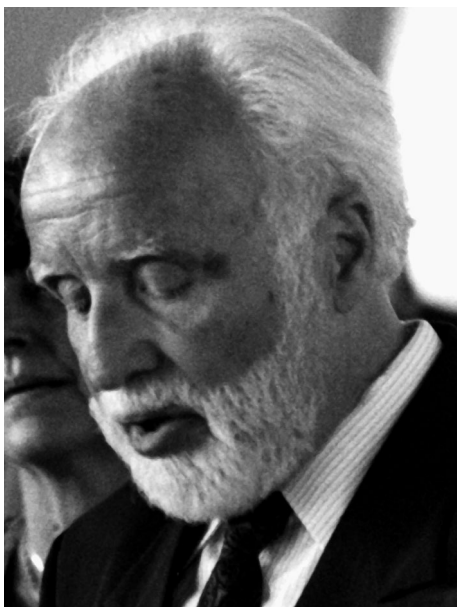

Čs. expozice PQ 79 ve Valdštejnské jízdárně

Grafická úprava vstupní haly Bruselského pavilonu – PQ 79

Ministr se svou suitou zahájil prohlídku. Komisaři jednotlivých zemí byli ve svých expozicích připraveni podat případná vysvětlení či výklad. Slavnostní atmosféra však byla přerušována nezvyklými a nečekanými akustickými projevy. V pravidelných časových intervalech totiž byl celý výstavní prostor vyplňován zvláštními vzdechy a úpěním vycházejícím z expozice NSR. V ní byla instalována reálná scéna ze hry Heinera Müllera „Život Bedřicha Pruského“. Bylo to poprvé na PQ, kdy byla tak výrazně použita i akustická složka inscenace. Jako v teráriu pravidelně se roztmívajícím a hasnoucím byl návštěvníkům představen předsmrtný zápas Bedřicha Velkého, obklopeného dokonalými miniaturami dvořanů, vrtících se pomocí elektroniky kolem vladařova lůžka. Jeho předsmrtné úpění, rozléhající se v pravidelných patnáctiminutových intervalech celým pavilonem, přispělo podstatně k sugestivní atmosféře celé přehlídky a podbarvovalo další prezentace a artefakty západoněmecké expozice. Vyvolávalo to velmi sugestivní dojem

Pozdrav Helmuta Grossera, prezidenta OISTT na zahájení PQ 79

Foyer Bruselského pavilonu. Eva Soukupová prohlašuje výstavu PQ 79 za zahájenou

98_Pražské quadriennale '79

a přitahovalo zvýšenou pozornost návštěvníků, až komisaři ostatních národních expozičních prací začali právem poukazovat na to, že prostor není izolován a zvuk působí na jejich zcela odlišně koncipované expozice rušivě. Panelové stěny sice jednotlivé expozice oddělovaly, ale kóje byly shora nekryté a zmíněné úpění výrazně přehlušovalo výstavní šum a ostatní zvuky. Tento fakt vyvolal také velkou nelibost u ministra kultury a jeho doprovodu. Dokonce to bylo považováno za provokaci, a ministr proto žádal generální komisařku, aby zjednala ihned nápravu a požádala německého komisaře o vypnutí zvuku. Dr. Soukupová to sice přislíbila a do konce oficiální prohlídky německá expozice skutečně ztichla, nicméně krátce po vernisáži začal Bedřich Veliký opět úpět a činil tak vytrvale až do konce trvání výstavy. Západoněmecký komisař se hájil tím, že jde o nedílnou součást výstavního záměru, neboť jde o představení reálné jevištní podoby inscenace této hry. Pro všechny tehdejší účastníky a návštěvníky výstavy se tato expozice stala jakýmsi „lozem“ tohoto ročníku PQ.

Doprovodné akce

Bylo to především mezinárodní sympozium „Vliv současného výtvarného umění na rozvoj současného divadelního umění“, které přitahovalo zájem domácího i zahraničního publika. Konalo se dne 7. června 79 v 9 hodin ve velkém sále pražského Karolina. Hlavní referát přednesl doc. dr. Jiří Kotalík, ředitel Národní galerie a mnohaletý kurátor čs. účasti na brazilském výtvarném Biennale v São Paulo. Jeho vystoupení bylo očekáváno s velkým zájmem a závěrem po zásluze nadšeně aplaudováno. Na jeho vystoupení navázala Jelena Rakitina z Moskvy svým referátem „Scénografie a výtvarné umění“. Svůj názor na vzájemný vliv výtvarného umění a scénografie zajímavě formuloval John Bury z Velké Británie. O výtvarných tendencích v divadle pak hovořila teatroložka Milica Nikolajevna Požarskaja z Ruska. K ní se připojil svým příspěvkem i Jurij Kovalenko z Moskvy. K vystoupením, která zaslouží být dále připomenuta, patří příspěvek Andrzeje Matyni z Polska na téma „Od realistických dekorací k výtvarnému znaku a naopak“, dále Michela Raffaelliho z Francie, Angela Achranova z Bulharska, Annemarie Rostové z NDR. O vlivu techniky na vývoj scénografie a jejím praktickém využití při přípravě inscenace hovořil Oldřich Šimáček z ND Praha. Výtvarnem ve scénickém návrhu se zabýval arch. Ladislav Vychodil ze SND Bratislava. Na další přihlášené řečníky z Belgie, Japonska a Francie se už z časových důvodů nedostalo. Jejich příspěvky byly alespoň v písemné podobě účastníkům sympozia distribuovány. Lze jen litovat, že se nepodařil původní záměr uvedených referátů vydat. Některé z příspěvků se však podařilo v archivu PQ zachovat.

V Mezinárodním roce dítěte se loutkové divadlo objevilo jako tematická část PQ a čs. loutkáři se pohotově chopili této mimořádné příležitosti a uskutečnili ve dnech 8. – 14. června 1. federální přehlídku československých profesionálních loutkových divadel. Jednotlivá představení byla hojně navštěvována také zahraničními účastníky PQ, kteří pak nejednou obdivně hovořili o vysoké úrovni čs. loutkářství.

Zvláštní program připravila pro zahraniční účastníky divadelní fakulta AMU. Pozvala 8. června zahraniční pedagogy na odbornou debatu s českými a slovenskými kolegy o struktuře scénografické katedry DAMU, výukových programech a dosažených výsledcích. V druhé části programu proběhlo neformální setkání čs. a zahraničních studentů, kteří se vzájemně informovali o studiu, jeho přednostech i nedostatech a o uplatnění v praxi.

Do doprovodného programu se zapojilo rovněž Švýcarsko, které se tentokrát účastnilo PQ nesoutěžní expozicí věnovanou významné divadelní osobnosti – Adolphu Appiovi. Formou volného semináře v prostoru Čestné síně a na základě vystavených návrhů, materiálů a dokumentů,

Bruselský pavilon – Čestná síň s expozicí Adolpha Appia a s nesoutěžní kolekcí USA

byl Appia představen jako zásadní reformátor divadla. Nahradil malované kulisy jevištní architekturou, vytvářel sestavy schodišť a praktikáblů, odstranil rampu a oponu, osvětlení dosadil jako dramatický prvek inscenace a zabýval se i novou koncepcí divadelní budovy. Tento počin Švýcarů byl odborníky vysoce oceňován.

Ve Valdštejnské jízdárně se v rámci čs. expozice uskutečnil 7. června 79 Národní den ČSSR. Setkání čs. scénografů se zahraničními hosty bylo koncipované jako informace o čs. divadle doplněná diskusí na základě vystavených scénických návrhů, kostýmů, objektů a loutek. Přímou ve výstavním prostoru byl Národní den zakončen vystoupením hradeckého divadla DRÁK.

K doprovodným akcím se připojil dne 8. června i Dům sovětské vědy a kultury přednáškami o současné sovětské scénografii a besedami se sovětskými umělci a odborníky. V tomto rámci proběhlo i zahájení výstavy ruské a sovětské divadelní knihy a literatury tamtéž.

Zajímavým záměrem byl návrh uspořádat během prvních deseti dnů PQ výstavu divadelní techniky. Jejím navrhovatelem, podporovatelem a realizátorem byl podnik Divadelní technika. Výbor PQ tento návrh akceptoval, ale záměr se nakonec nemohl uskutečnit. Podnik Divadelní technika se totiž podílel na vnitřním vybavení právě budovaného Paláce kultury, který musel být dokončen do roku 1981 pro 16. sjezd KSČ. Termíny byly neodkladné, stavba přísně sledovaná, vše se jí muselo podřídit, a tak se myšlenka na uspořádání výstavy divadelní techniky musela odsunout na některé z příštích PQ.

Zato Svaz českých divadelních ochotníků (SČDO) splnil svůj záměr z roku 1976 a připravil z výsledků tříletého kurzu pro scénografy-amatéry komorní expozici nejlepších prací jeho frekventantů, která byla zahájena dne 22. 6. 79 v prostorách Městské knihovny a po dobu trvání PQ

100_Pražské quadriennale '79

byla hojně navštěvovaná. Lze jen litovat, že při jednání o termínu došlo k nedorozumění a výstava byla zahájena až v posledním týdnu trvání PQ.

Do doprovodných akcí PQ přispělo i kulturní oddělení italského velvyslanectví. V prostorách italské knihovny (Biblioteca Italiana) ve Šporkově ulici, uspořádalo ve dnech 4. – 15. června vynikající výstavu „Masky a pohybové struktury“, spojenou s několika přednáškami a besedami. Odborníkům a návštěvníkům PQ byl věnován jeden den přátelského setkání s italskými divadelníky.

Další národní dny: 5. 6. Velká Británie, 8. 6. Spolková republika Německo, 9. 6. Francie a Kanada, 10. 6. Polsko, 23. 6. USA.

Mezi doprovodnými akcemi zaujímá zvláštní postavení i čtvrtý seminář divadelních techniků (VTS), určený především pro vedoucí pracovníky uměleckotechnických provozů divadel. Konal se ve dnech 11. -13. 6. Zúčastnilo se ho celkem 60 zástupců z českých divadel. Páteří jeho programu bylo především PQ. První den semináře byl z velké části věnován historii a významu Pražského quadriennale, další dny byly vyplněny prohlídkami jednotlivých expozic PQ, zejména pak těch, u nichž byla patrná snaha uplatnit technické vybavení scény.

Nedílnou částí PQ byla výstava laureátů mezinárodní soutěže divadelní architektury OISTT. Myšlenka uspořádat podobnou soutěž vznikla po PQ 75 a byla inspirovaná vystavenými pracemi v sekci divadelní architektury. Ukázalo se, že v mezinárodních soutěžích architektury se projekty divadel vyskytují jen sporadicky.

Sekce architektury OISTT vedená belgickým architektem Paulem Mignotem se proto rozhodla dát příležitost studentům a mladým architektům a takovou soutěž v roce 1977 vypsala. Její organizace se ujalo belgické středisko OISTT v čele s architektem Arsenem Joukovským s tím, že vyznamenané práce budou vystaveny v rámci PQ 79. Soutěž vyvolala velký zájem a představila 806. projektů studentů a mladých architektů z celého světa (z toho bylo 20 českých a slovenských účastníků).

Porota musela uznat výjimečnost některých návrhů, a rozhodla se proto udělit hned čtyři první ceny, a to projektům z Francie, Norska, a dvěma kolektivům ze SSSR. Dále bylo uděleno 6 druhých cen a 28 uznání (z toho 6 odměněných průmyslovými společnostmi, které konkurs finančně podporovaly). Mezi nimi je na devatenáctém místě také projekt č. 193 českého účastníka Emila Konečného a dalších. Zajímavé bylo složení většiny soutěžních týmů, v nichž vedle studentů architektury byli zastoupeni i scénografové, herci a herečky, produkční a některé další divadelní profese. Po této zkušenosti byla tato soutěž OISTT vypisována pravidelně a vítězné projekty laureátů se staly součástí všech dalších ročníků PQ.

Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví a divadelní architektury –

Pražské quadriennale '79

Bruselský pavilón a pergola PKOJF, Praha 6. 6. – 1. 7. 1979

Valdštejnská jízdárna, Praha 1. 6. – 1. 7. 1979

**PQ 79 se konalo pod záštitou ministra kultury ČSR Milana Klusáka
a ministra kultury SSR Miroslava Válka**

Předseda Výboru PQ:

JOSEF ŠVAGERA, 1. náměstek ministra kultury ČSR

Místopředseda Výboru PQ:

MILOSLAV KAIZR, ředitel odboru umění MK ČSR

Členové Výboru PQ:

LADISLAV BALLEK, KAREL BÁRTA, JARMILA KONEČNÁ, BOHUMIL KRATOCHVÍL, ŠTE-
FAN KRIVOŠÍK, ZDENĚK MÍKA, ANDREJ NEMLAHA, VĚKOSLAV PARDYL, ANTON
SLOBODA, ADOLF SVOBODA, JOSEF SVOBODA, LADISLAV VYCHODIL

Členové propagační komise:

ANTONÍN DVOŘÁK, OLGA JÁNSKÁ, VĚRA LEBEDOVÁ, JIŘÍ VITULA

Generální komisař:

EVA SOUKUPOVÁ

Architektura a grafika výstavy:

MIROSLAV MAŠEK

Tajemník:

JARMILA GABRIELOVÁ

Produkce:

HELENA TOMŠOVÁ

Realizace:

VÝSTAVNICTVÍ N. P. PRAHA

Předběžný rozpočet:

5 MILIONŮ KČ

Účastnické země:

BELGIE, BRAZÍLIE, BULHARSKO, ČESKOSLOVENSKO, DÁNSKO, EGYPT, FINSKO,
FRANCIE, ITÁLIE, JAPONSKO, JUGOSLÁVIE, KANADA, MAĎARSKO, NĚMECKÁ DEMO-
KRATICKÁ REPUBLIKA, NIZOZEMÍ, NORSKO, POLSKO, PORTUGALSKO, RAKOUSKO,
RUMUNSKO, SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ, SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO, SSSR,
ŠPANĚLSKO, ŠVÝCARSKO, URUGUAY, VELKÁ BRITÁNIE

Mezinárodní porota:

DENIS BABLET, teatrolog, autor odborných publikací a videozáznamů o scénografii – Francie

HELMUT GROSSER, technický ředitel Mnichovské opery, předseda OISTT – NSR

HENRYK JURKOWSKI, teoretik, loutkářský odborník, publicista, předseda UNIMA – Polsko

OTTO KÄHLER, scénograf – NDR

PAUL MIGNOT, divadelní architekt – Belgie

GEORGE PARO, režisér, ředitel Národního divadla v Záhřebu – Jugoslávie

MILICA NIKOLAJEVNA POŽARSKAJA, teoretička, historička umění, pedagožka – SSSR

AGOSTINHO OLAVO RODRIGUEZ, zástupce Biennale São Paulo – Brazílie

JOEL E. RUBIN, teoretik, divadelní technik, předseda OISTT – USA

JOSEF SVOBODA, scénograf, šéf výpravy Národního divadla – ČSSR

LADISLAV VYCHODIL, scénograf, šef výpravy Slovenského národního divadla – ČSSR

Předsedkyně poroty:

MILICA NIKOLAJEVNA POŽARSKAJA – SSSR

Laureáti PQ 79:

ZLATÁ TRIGA – VELKÁ BRITÁNIE – za vysokou uměleckou úroveň celé expozice

ZLATÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – HORST SAGERT (NDR)

STŘÍBRNÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – EDUARD KOČERGIN (SSSR)

PAUL VAN DEN BERG (NIZOZEMÍ)

ZLATÁ MEDAILE – KOSTÝM – TEIMURAZ NINUA (SSSR)

Mezinárodní porota udělila ZVLÁŠTNÍ STŘÍBRNOU MEDAILI EXPOZICI

SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO

– za invenční hledání nových výrazových forem ve scénografii.

Tematická sekce – Loutka :

ZLATÁ MEDAILE – EXPOZICE POLSKA

STŘÍBRNÁ MEDAILE – IVAN KOÓS (MAĎARSKO)

FRANTIŠEK VÍTEK (ČSSR)

Sekce divadelní architektury:

ZLATÁ MEDAILE – BELGIE

STŘÍBRNÁ MEDAILE – SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO

Čestné diplomy uděleny:

HOLANDSKO – za celkovou koncepci a realizaci expozice

BELGIE – za kolekci divadelních plakátů

ITÁLIE – za soubor plakátů loutkových divadel

Porota vyslovuje zvláštní uznání **ŠVÝCARSKU** – za prezentaci díla významného předchůdce moderní scénografie Adolpha Appii.

Československá expozice:

ZLATÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – NEUDĚLENA

STŘÍBRNÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – VLADIMÍR SUCHÁNEK, JAN VANČURA

ZLATÁ MEDAILE – KOSTÝM – MARGITA POLÓNYOVÁ

STŘÍBRNÁ MEDAILE – KOSTÝM – STANISLAVA VANÍČKOVÁ

Katalog PQ:

vydán v trojjazyčné verzi, každá jazyková mutace vyšla samostatně.

Do redakční uzávěrky nezaslaly podklady pro katalog

Portugalsko, Rakousko, USA, Španělsko, Švýcarsko.

Expozice Švýcarska a USA byly nesoutěžní, Belgie, Brazílie a Bulharsko byly dodatečně zařazeny do doplňků.

Redaktor katalogu není uveden.

Náklad: česká verze 1.000 ks, anglická verze 800 ks, francouzská verze 500 ks

Cena 35,- Kč

Tisk: Správa kulturních zařízení, Praha

Technické údaje:

Počet zúčastněných zemí: **27**

Počet vystavujících umělců: **705**

Počet vystavujících českých a slovenských scénografů: **109**

Bruselský pavilón PKOJF – **5.300 m²** výstavní plochy

Pergola (pro sekci scénografických škol) – **300 m²** výstavní plochy

Valdštejnská jízdárna – **860 m²** výstavní plochy

Instalační materiál:

Dřevotřískové a rámové panely s výplní i bez výplně 2,5m x 1m,

panely s textilní výplní – vše z fundusu Výstavnictví,

speciální panely zapůjčené DAMU,

praktikábly, figuríny, sokly, reflektory, karusely, projektory – vše formou výpůjček z divadel, obchodních domů aj.

Počet návštěvníků: **30.283 OSOB (DENNÍ PRŮMĚR 1.165 OSOB)**

